

INGEZONDEN.

ONZE MAATSCHAPPIJ.

In de veelheid van details, die de kern van de vraag niet raken, dreigt de hoofdzak verlore te gaan. Collega DE JAGER heeft haar scherp in het licht gesteld: de door de Maatschappij-leiding te sterk doorgevoerde centralisatie is de oorzaak der tegenwoordige Maatschappij-ellende. Reeds veel vroeger ¹⁾ heb ik tegen hetzelfde euvel ernstig gewaarschuwd. Mijn gedachtengang was dezelfde als van DE JAGER: vakvereniging van hen, die dezelfde of gelijksoortige belangen hebben en aan samengaan behoefte gevoelen, goed, maar zooveel mogelijk plaatselijk. Dit laatste, omdat niet-plaatselijke belangen al daarom ongelijksoortig zijn. Het heeft den schijn alsof nu, achteraf eerst, deze eisch gesteld wordt. De geschiedenis leert anders en bewijst, dat de nu verlangde centralisatie een door enkelen gewild kunstproduct is.

De Amsterdamsche Specialisten-Vereeniging was, meen ik, de eerste uiting van een dusdanig samengaan van hen, die meenden, dat alleen op deze wijze hun speciale belangen, of wat zij daarvoor hebben aangezien, voldoende behartigd konden worden. Zij vond bij haar geboorte wantoestanden op het gebied der speciale behandeling van ziekenfondsleden. De specialisten verleenden hun hulp aan ziekenfondsleden gratis. De A. S. V. maakte, om dit euvel te verhelpen, de specialisten los van de ziekenfondsen.

Is dit nu inderdaad een succes van de vakvereniging, dat zonder zoogenaamde „vakactie” niet bereikt ware? Ik geloof het niet. De tijden waren veranderd en ook zonder „vakactie” zouden de specialisten geweigerd hebben, hun werk gratis te doen.

Om de „vakactie” volgens de regelen der vakactie-kunst te voeren, die wij, evenals het hoofdbestuur, van arbeidersvakverenigingen naarstig afkeken, meenden wij inder tijd, dat een algemeene specialisten-vereeniging noodig was. Wij waren beducht, dat zich van buiten „onderkruipers” zouden opdoen, die door de ziekenfondsen zouden kunnen worden geëxploiteerd. Wij wilden niet afwachten, totdat zich een dusdanig gevreesd ondie zou vertoonen, wij moesten het vóór zijn. De centraliseerende geest in de Maatschappij vond, dat het, als er algemeene vereenigingen op te richten waren, de taak der Maatschappij was. Er werd besloten, dat wij, specialisten, onze actie in die richting zonden staken en met de Maatschappij zouden samenwerken. Een groot deel der specialisten was het met dien bemoeizucht der Maatschappij niet eens. De oprichting in Den Haag van de Nederlandsche Vereeniging van medische Specialisten was als een protest tegen dien bemoeizucht bedoeld. Het hoofdbestuur of zij, die in dien tijd voor de daden van dat bestuur aansprakelijk waren, lieten zich door dat protest niet van hun stuk brengen. Door de specialisten verlangd of niet, de centralisatie der specialisten in de Maatschappij zou er komen: men kwam met de onderafdeelingen voor specialisten, waarin Den Haag, Rotterdam en Amsterdam volstrekt geen lust hadden. Te Amsterdam heb ik met collega VAN DER VALK een heftigen strijd tegen het plan te voeren gehad, natuurlijk tevergeefs, omdat de beslissing viel in den Amsterdamschen Kring, waar slechts enkelen komen en waar toentertijd de specialisten met geen stok heen te krijgen waren.

Toen eenmaal de onderafdeelingen voor specialisten er waren, door niemand gewild en volmaakt nutteloos, wat ook weer de geschiedenis bewezen heeft, zoude de Maatschappij langzaam maar zeker af naar het moeras, waarin zij nu verzeild is geraakt. Toen immers kwam de C. V., als vertegenwoordiging der specialisten en vormde zich langzamerhand de legende, dat de specialisten zoo verlangend er naar uitzagen, hun belangen door de Maatschappij behartigd te zien.

Als men nu uit de besluiten der A. S. V. b.v. het bewijs wil putten, dat die vereeniging toch altijd door haar besluiten de richting heeft aangegeven, die de leden gaan wilden, dan bedenke men, dat er in die vereeniging zóó weinig belangstelling

¹⁾ *Medisch Weekblad*, 19 Dec. 1914.

bestaat voor wat men steeds als de belangen der specialisten hoort uitkrijten, dat niet zelden besluiten genomen worden in vergaderingen, waar behalve het bestuur één of twee leden aanwezig zijn. Ik ken slechts twee feiten in het nu al lange leven der A. S. V., waarbij van een behartiging van belangen sprake was. Het eene noemde ik reeds. Het andere is het veel besproken collectieve contract met de ziekenfondsen, dat ik — maar daarover heb ik het nu niet in het bijzonder — beneden de waardigheid van onzen stand en voor de specialisten hoogst nadeelig acht. Beide feiten echter bewijzen, wat de Amsterdamsche vereeniging betreft, heel duidelijk, dat waar het ging om belangen, vermeende of niet, de plaatselijke vakvereeniging alleen en zelfs soms — in de laatst genoemde aangelegenheid — tegen het hoofdbestuur in de zaken regelde. Ik stel mij voor, dat bovenstaande historische feiten wel in staat zijn, het geschreeuw over behartiging van specialisten-belangen eenigermate te temperen.

Amsterdam, 3 Mei 1919.

J. SCHRIJVER.

DR. BRONGERSMA EN DE MAATSCHAPPIJ.

Wij hadden niet anders verwacht, dan dat BRONGERSMA zich zou verdedigen in een lang betoog, waartegen schijnbaar niets is in te brengen. Hij wordt daarin trouw ter zijde gestaan door BLES. Wij zullen de heeren op dezen weg niet volgen. Wij meenen te kunnen volstaan met op een paar punten meer licht te doen vallen.

BRONGERSMA heeft volkomen gelijk: van de wet-TALMA heeft hij vóór de verkiezingen niet gesproken. Hij heeft gesproken van de wet op de ziekteverzekering, waarvan de invoering verwacht kon worden. Het doet niets ter zake, of dit een al of niet gewijzigd wetsontwerp-TREUB of -TALMA zou zijn. Van de Maatschappij was niet te verwachten, dat de belangen der specialisten (welke in dit opzicht met de belangen der zieken samengaan) op behoorlijke wijze behartigd zouden worden. De specialisten moesten daarom zelfstandig voor die belangen opkomen: zij moesien *uit* de Maatschappij. Aldus BRONGERSMA o. a. op 30 Mei. Toen een der Haagsche specialisten later (10 December) BRONGERSMA verweet, de te verwachten ziektewet (-TALMA), in tegenstelling met zijn optreden van enkele maanden te voren, te gebruiken als schrikbeeld om ons aan te drijven weer *in* de Maatschappij te treden, heeft niemand (ook BRONGERSMA zelf niet, die zijn omkeer erkende) de aanmerking gemaakt, dat de naam TALMA daarbij den eersten keer niet genoemd was. Het deed ook inderdaad niets ter zake.

De te verwachten wet op de ziekteverzekering is door BRONGERSMA gebruikt als boeman om de specialisten *uit* de Maatschappij te drijven, zoowel in de algemeene vergadering der *A. N. V. v. Med. Specialisten* als in de Haagsche afdeling¹⁾. Al zijn de daarop betrekking hebbende woorden in het verslag der vergadering van de „Algemeene” van 2 Juni in het *Maandblad voor sociale Geneeskunde* (een verslag opgemaakt naar stenografische aantekeningen, doch geen stenografische notulen) niet te vinden; BRONGERSMA heeft ze niettemin gesproken. Drie dagen te voren (30 Mei) heeft BRONGERSMA in de vergadering van de Afdeling 's-Gravenhage der Alg. N. V. v. M. Sp. volgens de notulen dier vergadering gezegd, dat, wanueer de wet op de ziekteverzekering opnieuw wordt ingediend, de Maatschappij haar vroegere adviezen moet handhaven; de specialisten zullen dan moeten protesteeren en gedaagd worden voor den Afdelingsraad, zooals te Amsterdam is gebeurd. In zoo'n Maatschappij zijn wij niet veilig, meende BRONGERSMA.

Het is waar, dat BRONGERSMA zijn rede besloot met de opmerking, dat gedurende de zes maanden, die moesten verlopen, voordat dat uittreden der specialisten werkelijkheid zou worden, het hoofdbestuur en de Maatschappij nog tot inkeer zouden kunnen komen, en het kan zijn, dat hij daarop zelf, zeker van zijn kracht, rekende. Maar als dat zoo is, dan bevestigt het volkomen onze uitspraak, dat BRONGERSMA zich niet

1) In de copie van ons stuk stond in de specialistenvergaderingen; de zetter maakte daarvan „in de specialistenvergadering”.